

ለናይ ደንጎበ መዓርክ ተሕሪር

መሐመድ እድሪስ

መዓልያይ ኤረትሮፕ ሓዳስ

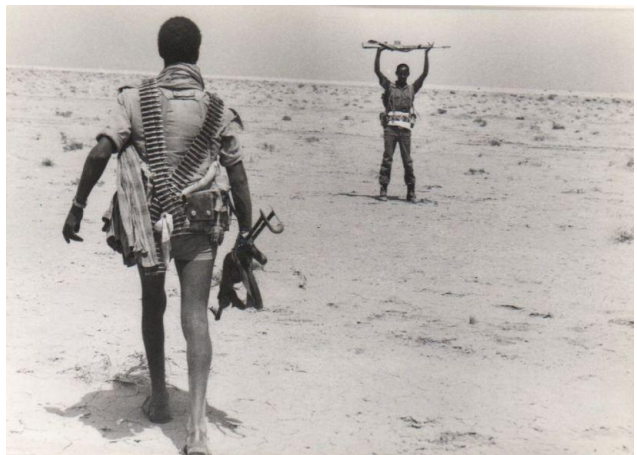
ዲብ ሰነት 1961 ለአምበተ ንዓል ኩፈሕ መሰለሕ ሸዑብ ኤረትሮፕ፡ የም አለቡ ታሪካይ መራሕል፡ እት ኖስኖሶም ተእሲር ለወዱ ለትፈናተ ስያስያይ ወወስከርያይ ተጠውራት እንዴ ተዐዳቱ፡ ሐቆ ናይ 30 ሰነት ረዱም ወመሪር ንዓል፡ ዲብ ማዮ 1991፡ እብ ለለትዐጅብ ዐስከርያይ ዐውቱ፡ እብ እስትቅላል ሸዑብ ኤረትሮፕ ተመ። ለዲብ ሰነት 1990-1991፡ ዲብ ጀብሃት ግንደዕ ወደቀምሐሬ ለገብአ ድቁብ ናይ መጃገረት መዓርክ፡ ህጁማት ደንከል ወቀበት አቶብዩ ናይ ደንጎበ ሸፍ ጀብህት ደቀምሐሬ መትጸባጥ አስመረ በገ፡ ጀሚዕ ፍገሪት ናይለ ቀደሙ ለዐለ ምህም ዐስከርያይ ወስያስያይ ተጠውራት ቱ። ዲብለ ሐልፈ ሰለስ ዓላብ “ቅሰስ ተጃርብ ንዓል”፡ አስክ ዐመልየት ፈንቅል ለዐለ መራሕል ሸሮሕ ዐለ። እብሊ ሰብብ፡ እሊ መእተዩ እሊ፡ እግለ ቀደም ዐመልየት ፈንቅል ለዐለ መራሕል ክምሰል መትፋቀዲ እብ ሐጪር እንዴ አሸረ፡ ሐቆ ዐመልየት ፈንቅል ዲብለ ተለ ተጠውራት እግል ልረክዝቱ። ከልፍየት ምን ህጁም ዲብ መዓፈዕት ዲብ ሄለል ሰብተምበር ናይ ሰነት 1961 እብ ሑዳም ምሔርበት ለትወለዐት ሰውረት ኤረትሮፕ፡ ለተሐባለክ ድቁብ አውካድ እንዴ ተዐዴት እብ ብሼሽ ናይ አዳም ወመምተለካት መቅድረት ወተጃርብ ሐርብ ዲብ ከእልል፡ ዲብ መርሐለት 1977-1978 እግለ ፈይሐ ምድር ኤረትሮፕ እግል ተሐርር ቀድረት። ምናተ እብ ሰበብ መትኣታይ እተሓድ ሶቪት ሜዛን ዐስከርየት ሰበት ትዘለለ፡ ጀብህት ሸዑብ ተሕሪር ኤረትሮፕ፡ እግለ ሰዓይት ወምክር ናይ በ’ረ ቅዋት፡ ዲብ አፍሪቀ ጸላም እብ ዐቦቱ ዘበናይ ወለደቀበ ጄሽ እግል ልብኔ ለቀድረ ንዛም ደርግ፡ ዲብለ ትራየመ ናይ መጃገረት ሐርብ እንዴ ጸምደ እግል አትሐዋን፡ ምን ፋዬሕ ድዋራት ኤረትሮፕ እንዴ አንሰሐበ ዲብ

አድብር ሳሕል እግል ልሽፈፍ ቀረረ። ዲብ ሰነት 1979 አስክ 1980 ዲብለ ዐለ አውካድ ህዬ፡ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ጀብሃት ነቅፈ ወቅብለት ምፍጋር ጸሐይ ሳሕል እንዴ ሸፊ እግል መደት 5 ሰነት ትሉሉይ ወራራት ደርግ እንዴ ትባጠረ ወአግበሐ ሐቆለ አፍሸለ፡ ዲብ ክልኢቱ ጀብሃት ህጁም ምዳድ እንዴ ሀረሰ፡ እግለ ዌራይ ጄሽ 1ይ ክፋል እንዴ አትሐውነ፡ ለናይ ድፈዕ ሰዋትሩ ድጌህ አድመነ። እብሊ ትሉሉይ ወራራት እሊ ደረር ትሩድ ለጀረ እቱ ጄሽ ደርግ ሐቆ ፈሸል ሐምሳይ ውራር፡ ምን ሐዲስ እግል ልትነዘም ወለዐበ ወራር እግል ልዳሌ ወቅት ለትሐዝዩ ዐለ። መርሐለት 1980-1981 ህዬ፡ ንዛም ደርግ፡ ዲብ መዳሊት ናይለ “ፊራር ቀይሕ ኮከብ” እንዴ ቤለ ለአተምበለዩ ርሽመት ክሉ ወራራቱ (ሳድስ ወራር) ቱ ለሐለፈዩ።

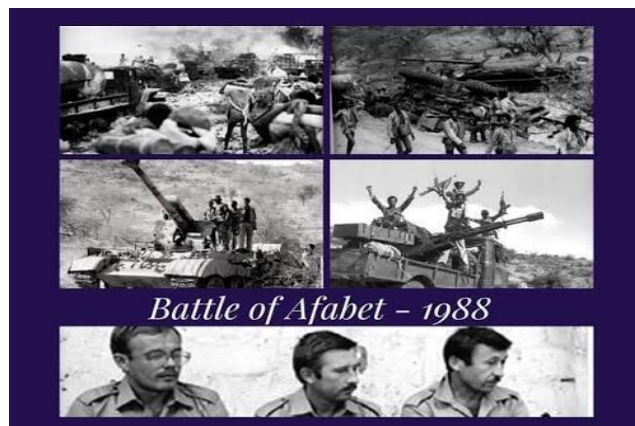
ዲብ እሊ መርሐለት እሊ ፍንጌ ጀብህት ሸዕብዩት ወጀብህት ተሕሪር ኤረትርዩ ለደቀበ ሐርብ ኖስኖስ፡ ንዛም ደርግ ወቅት እንዴ ነስአ፡ ፋዬሕ መዳላይ እግል ልውዴ ሸበህ ምንክብ ሀበዩ። ዲብ ዮም 15 ፌብራይር 1982 ህዬ፡ ለእብ መቅደረት አዳም ወመምተለካት መዳላይ ድቁብ ለገብአ እሉ እግል ጀብህት ሸዕብዩት ሐቱ ዶል እግል ዲመ እግል ለአስርተ ለተአወጀ ወራር አትበገሰ። እግል ሰለስ ወሬሕ እምበል አትካራም፡ ዲብ ጀብሃት ነቅፈ ወቅብለት ሳሕል፡ በርከ ወሐልሐል፡ ደመዊ መጃገረት ሐቆለ ወደ ህዬ፡ ጄሽ ደርግ ዝያድ 55.000 ከሳር አዳም (ማይታም፡ ሕኩራም ወጽቡጣም) እንዴ ረፍዐ ህንዲዶሁ ህምድ ትቤ። ዲብ እሊ ፍርስነት ዛይደት ኤረትርዩን ለትረአ እቱ ሐርብ መሪር እሊ ምነ እግለ ወራር ለትባጠረው 13.000 ለገበአ ሙ ና ድ ሊ ን ፡ ሐድ 2700 ለአስተሸህዶ እት ህለው፡ ሐድ 5000 ክቡድ ወሸበህ ጅረሕ ሳድፈዮም። ዝያድ ሰር ምን መቅደረት አዳም ጄሽ ሸዕቢ ሹሀደእ ወመጀርሒን ገበአ እት ህለው ተአምርተ መራረት ናይለ ሐርብ ወስሙድ ምናድልቱ። እሊ ፈለል እሊ ለኢትከበተ ንዛም ደርግ፡ “ጀብህት ሸዕብዩት ዲብ 6ይ ወራር ክሉ ረአሱ ሒለተ

ሐውነት፡ ፍክ እንዴ ኢትሪክብ ሃጀሞተ” እብ ልብል ብስር፡ ሐጪር ወሻፍግ መዳሊት እንዴ ወደ፡ ዲብ ማርስ 1983 ሳብዓይ ወራር (ስቱር ወራር) ትበገሰ። እሊ ወራር እሊ ህዬ ሐቆ ናይ ስስ ወሬሕ መጃገረት፡ ዲብ ሰር ወሬሕ ኣጎስት 1983 እብ ፈሸል ጄሽ ደርግ ተ’መ። እብሊ ሰቦ ወራራት፡ ጄሽ እስትዕማር ኣቶብዩ ዲብሊ ሐውነት ደረጀት ትትከሬ እት ህሌት፡ እብ ቃብል እሊ፡ ጀብህት ሸዕብዩት ምን ኣባይ ስለሕ ወመፈጀራት ዲብ ነዜዕ ናይ ዘብጥ መቅደረተ፡ መትነዛመ ሐቆለ ኣደቀበት፡ ዲብ ድጌህ ለዐለ ለትፈናተ ወራታት፡ ሎጂስቲካይት መቅደረቱ፡ መትነዛመ እት ተዓቢ ወተኣደቅብ መጸኣት። ምናተ እተ ወክድ ለህይመ ናይ መርሐለት ስትራተጂያይ ህጁም እግል ትትዐዴ እግል ትሕለፉ ለዐለ እለ መራሕል ዐለ። መርሐለት መዋዘነት (ጃልነት) ዲብ ሰር ወሬሕ ጃንዋሪ 1984፡ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ዐሊግድር ወተሰነይ ዕስኩር ለዐለ ጄሽ ኣባይ ሐቆለ ደመረ፡ ዲብ ማርስ ናይለ ሰነት ለህ፡ ዲብ ረኣሰለ ዲብ ቅብለት ሳሕል እግል ዝያድ ሐምስ ሰነት ሻፍፍ ለዐለ እብ “ውቃው እዝ” ለልትኣመር ጄሽ ደርግ መደምራይ ህጁም እንዴ ጠለቀ ዐውቴ ወሰርገል ጃቀፈ። እሊ ናይ ሰነይ ወቅብለት ሳሕል ዐውቴታት ዐቢ እሊ፡ እግል ጄሽ ሸዕቢ ምን መርሐለት መዳፈዕት ዲብ መሐርለት ተዋዝን ዐደዩ። ዲብሊ ተለ ናይ ተዋዝን መርሐለት ህዬ፡ ጀብህት ሸዕብዩት ለትፈናተ ስያሳይ ወዐስከርያይ መካስብ ለዐለ እሉ፡ ዲብ ጀብሃት ልግበእ ወግረ ከጥ ኣባይ ብዙሕ ህጁማት ነኣይሽ ወዐመልያት ወዴት።

ዎሮ ምን እሊ ለዲብ ዮም 21 ማዮ 1984፡ ውሕዳት ኮማንዶ ጄሽ ሸዕቢ እግል መርከዝ ቅወት ጀው ኣስመረ እንዴ ህጅመው 30 ጥያራት ሐርብ ለትደመረ እቱ ምስተንክራይት ዐመልየት ተ። ዲብ ጁላይ 1985፡ ጀብህት ሸዕብዩት፡ እግል ጄሽ ኣቶብዩ እብ ደቅብ ሻፍፍ እተ ለዐለ ባርንቶ እንዴ ህጅመ ጸብጠዩ። መትጸባጥ ባርንቱ፡ እግል ንዛም ደርግ እት ሸቀላት ወድንጋጽ ካረዩ። እብሊ ህዬ፡ ምን ኣቶብዩ እብ ግዲደ ጄሹ እንዴ ሐየበ ድቁብ ህጁም ምዳድ ጠለቀ። እብ ወደዩ ህጁማት እግል ባርንቱ ተሰነይ ወዐሊግድር እብ ድማን ጸብጠዩን።

እብሊ ዐውቴ እሊ መዕነውዮት ሰበት ረክበ ህዬ፡ ጄኔ ጀብህት ሽዕብዮት ከላስ ሒለቱ ድዕፍት ዲብ እንተ እግር እግሩ እንዴ ነሽብከ ሃጀሞት እበ ልብል ፍክር፡ ምን ሐዲስ እት ጀብህት ቅብለት ሳኦል እንዴ አቅበለ ዲብ ዮም 10 አክቶበር 1985 እብ ጀብህት ነቅፈ ወቅብለት ሳኦል “ፊራሮ በሕሪነጋሽ” ለአተምበለዩ ሳምናይ ወናይ ደንጎበ ወራር አትበገሰ። ሐቆ ናይ ክልኦት ወሬሕ ድቅብት መጃገረት ህዬ፡ ጄኔ ደርግ ከሳር ዐባይ እንዴ ረፍዐ ህደፉ እንዴ ኢበጽሕ ፈረሽክ ገብኦ። መርሐለት 1986- 1987 ጄኔ ሽዕቢ እግል መቅደረት አባይ እብለትፈናተ ደረጀት ሃገሳት፡ ዲብ ግረ ከጥ አባይ፡ ብዙሕ ናይ ዐሳባት ወመትሐርካይ መዓርክ ወዐመልያት ወዴ እተ ለዐለ ወክድ ቱ።

እብሊ ህዬ አባይ እት ዓቅቢት ግራሁ አተ። ዐባዪ ፊራሮተ እንዴ ኢደቅበ ህዬ ዲብ መዓፈዐት እንዴ ተሐደደ ተርፈ። መርሐለት ስትራቴጂያይ ህጁም ዲብ መርሐለት ተዋዝን (ጃልነት)፡ ዲብ ረኣስ አባይ እበ ገብኦ የም-አለቡ ዐመልያት እዴ ዛይደት ዲብ ጸብጥ ለመጽኦ ጄኔ ሽዕቢ፡ ዲብ መርሐለት ስትራቴጂያይ ህጁም እንዴ ተዐደ፡ ዲብ ማርስ 1988፡ ጀብህት ነቅፈ እንዴ አፍረስ ዲብለ ጀብህት እግል ሐድ 10 ሰነት እብ ሳብት እንዴ ሸፊ ልትጃገር ለዐለ እብ ስሜት “ናደው እዝ” ለልትአመር ድቁብ ጄኔ ዲብ ከርዶን እንዴ አተ ሐቆለ ደመረዩ፡ እግል አፍዐበት ለሐረረ ስርጉል ታሪካይ ህጁም ወደ። ዲብ እሊ ሐርብ እሊ እግል ሰልፍ ወክድ፡ መጦር ጄኔ ደርግ ፍሩራም ለዐለው ወላድ ሶቪት ጌምየት ክልኦት ኮሎኔል ወኦሮ ቃእድ ምእት ትጸበጠው። እብሊ ዐመልየት እሊ ጄኔ ሽዕቢ ቀደም እሊ ወክድ እሊ ዕንዱቁ ለኢሊአምር፡ 130 ሚሊ ሚትር መዓፍዕ፡ BM 21 ሌክፋይ ሳሩክ ወዝያድ 50 ደባባት ወለትፈናተ ስለሕ እብ ብዝሔ መፈጀራት ሰልበ። እሊ አስለሐት እሊ ምስለ ቀደሙ እብ ዶልዶሉ ልትጸበጥ ለዐለ አስለሐት እንዴ ትጀመዐ፡ እግል መቅደረት መከናይዝድ ጄኔ ሽዕቢ ዝያደት ክምሰል ትደቀብ ወደ። እብ ወስፍ ናይለ ወቀት ለህይ አሚን ዓም ጀብህት ሽዕብዮት ምናድል ኢስያስ አፈወርቂ፡ እሊ ስትራቴጂያይ ህጁም እሊ እግል ሰልፍ ኢነት መስተዕምረት አቶብዮ፡ ሀለዮቶም ዲብ ኤረትርዮ እግል

ልተላሌቱ መ ኢፋል እት ሸክ ለካርፈዮም ቱ ለዐለ። እብሊ ህዬ፡ ግራህ ዐመልየት ዲብ ዮም 31 ማርስ 1988 ንዛም ደርግ ሻፍግ እጅትመዕ እንዴ ትላክ፡ ናይ ወቅት ብጽዑ ወዕስከሮት አዋጅ ቀረረ። እበ እተ መደት ለህ ለፈግረ አዋጅ ዐስከሮት፡ እብለትፈናተ አስባብ ምን ጄሽ ሱሩሓም ለዐለው አንፋር ጄሽ ንዛሚ ልግበኦ ወክድመት እት ጄሽ ለአቀብሎ እት ህለው፡ ዲብ ተድራብ ለዐለው ዐሳክር ሐዳይስመ ዲብ መደት ሐጫር እንዴ ተዐለመው ዲብ ጀብህት ሐርብ ክምሰል ሸፎ ገብኦ። እምበል እሊ ደርግ፡ እተ ዶሉ ምስል ሕኩመት ሶማል ናይ ሰላም እትፋቅየት እንዴ ፈርመ፡ ዲብ ምፍጋር ጸሓይ አቶብዩ ምን ዐለ ጄሽ፡ ክፋል ዐቢ አስክ ኤረትርዩ አግዐዘዩ። ምን ትግራይ ምውዳቅ ጸሓይ አቶብያመ፡ 3 ክፍለ-ጦራት እብ ሸፋግ ዲብ ኤረትርዩ አተዮም። ዲብ ትግራይ እግል ዓቅቢት ለሐድገዩ ቅወት ዲብ ጨቢብ መዳይን ሰበት ተሐደደ፡ ብዙሕ ድዋራት ትግራይ ምን መራቀበት ጄሽ ደርግ ፈግረ። እምበል እሊ ንዛም ደርግ፡ ዲብ ምውዳቅ ጸሓይ ኤረትርዩ ምን ከረን አስክ ተሰነይ እሸፋፋ ለዐለ ጄሽ እብ ሸፋግ እንዴ ሰሐበዩ፡ መትቀዳም ጄሽ ሸዐቢ እግል ልክረዕ፡ ዲብ ጀብህት ከረን አሸፈፈዩ።

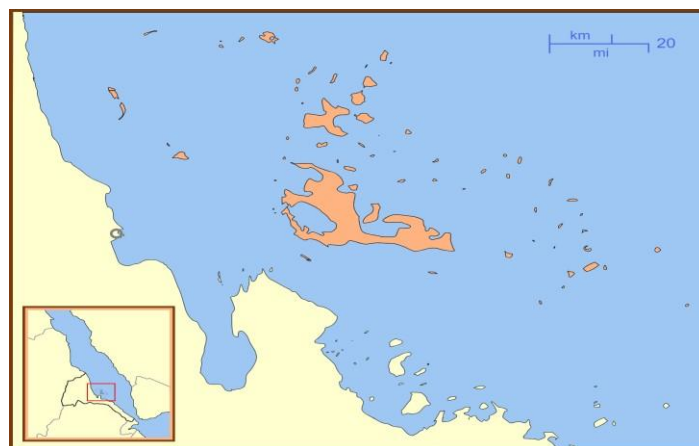
እብ ተእሲር ዐመልየት መደውሻሽ ናደው እዝ፡ መዳይን ተሰነይ፡ ባርንቱ ወአቅርደት ተሐረረዩ። ጄሽ አባይ ምን በርከ ቅፈቱ እንዴ ጤመ ትነሐ። ሐቆ ተድሚር ናደው እዝ፡ ጀብህት ሸዕብየት፡ እግለ ትሰርጌቱ ዐውቴ እግል ልንዘዕ፡ ዲብ ወቅት ሐጨር፡ ምንትፈናተ ድዋራት አቶብዩ ወኤረትርዩ ለተሐረከ ጄሽ አባይ ብዝሐሁ ዝያድ 90.000 በጽሕ ዐለ። ደርግ እለ መቅደረት እለ እንዴ አትፈረረ ዲብ ጀብህት ከረን ናይ ሞት ወሐዮት ሐርብ ወደ። ምናተ ጄሽ ሸዕቢ ለሰጅለዩ ዐውቴ እግል ልንዘዕ ኢትቀደረ። እብ ቃብል እሊ ጄሽ ሸዕቢ እብ ምፍጋር ጸሓይ፡ እግል ሳሕል ምስል ሰሜናዊ ባሕሪ ወጋድሞታት ሰምሀር ለለአትራክብ ፋዬሕ አካናት እግል ልጽበጥ ቀድረ። ጄሽ ጀብህት ሸዕብየት እግል እሊ አካናት እሊ ክምሰል ራቀበ ሐሬ እግል ዐመልየት ፈንቅል መንገአት

ለከስተ ዐቢ ስትራተጂያይ አሀምዮት ለዐለ እሉ ሐደስቱ። ሐቆ መደውሻሽ ናደው እዝ፡ ዲብ ሰነት 1989፡ ጄሽ ሸዕቢ ናይ መከናይዝድ መቅድረቱ ወዐስከርያይት በቃዐቱ ለአርአ እቱ ህጁም ዲብ ጋድሞታት ሰምሀር ጠለቀ። ጄሽ ሸዕቢ እግል ዐመልየት ፈንቅል ልትበገስ እት ህለ በገ፡ እብ ሒለት አዳም ወስለሕ አገር ወመከናይዝድ ዲብለ ትወቀለት በቃዐት ባጽሕ ዐለ። ንዛም ደርግ ዲብ ኤረትርዮ ሐርብ ድቁብ ዲብ ገብእ፡ ዲብ ከርስ አቶብያመ እብ ህጁማት ጄሽ ወያኔ ትግራይ እት ዐሎልበት ኣቲ ዐለ። ቅያደት ጀብህት ሸዕብየት ወወያኔ ህዬ፡ ወዲቅ ንዛም ደርግ እግል አትሻፈጎት፡ ዐስከርያይ ዐመልያት ለልትመቃረሕ እቡ አግቡይ ትኤተነ። እብ አሳስ እሊ በርናምጅ እሊ፡ ሐቴ ቦጦሎኒ ደባብ፡ ሐቴ ቦጦሎኒ መድፌዕ፡ ሐቴ ቦጦሎኒ ረሻሽ፡ ክምሰልሁመ ምዳድ ደባብ ወጥያራት ሚሳይል ለተዐንደቀ ዎሮ ብርጌድ መከናይዝድ ጀብህት ሸዕብየት ወናይ ኮማንዶ ቦጦሎኒታት ዲብ ህጁማት ምግብ አቶብየ እግል ልሻርክ መጦር ጄሽ ወያኔ እግል ልትሓረብ ትቀረረ። ለናይ ሕበር ዐስከርያይ በርናምጅ ዲብ ሰለስ መራሕል ኩፋል ዐለ። ለሳልፋይት መርሐለት፡ ዲብ ግርበት ወሬሕ ፌብራይር እንዴ አንበተት አስክ ሰር ወሬሕ ማርስ ናይ ሰነት 1991 ለለአተላሌ እት ገብእ፡ ሀደፈ ውሕዳት ጀብህት ሸዕብየት እግል ጀብህት ጢያ ወዕዲ እግል ለሃጅመ፡ ቅዋት ወያኔ፡ መከናይዝድ ብርጌድ 23 ወውሕዳት ኮማንዶ ጀብህት ሸዕብየት እብ ሕበር ለዲብ ጋድም ሃሙሲት ክፈል ሃገር ጎንደር ለዐለ ጄሽ አባይ እንዴ ሃጅመየ በህሪዳር ወጎንደር እንዴ ጸብጠው እግል ክፍለሃገር ጎንደር ወጎጃም ሐረርት ዐለ።

ለካልኣይት መርሐለት፡ ምን ሰር ወሬሕ ማርስ እንዴ አምበተ እግል ክልኣት ወሬሕ ለለአተላሌ እትገብእ፡ ሀደፈ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ በይሉል ለዐለ ጄሽ አባይ

እንዴ ደውሸሽ አስክ ዐሰብ እግል ልሽአግ፡ ጄሽ ወያኔ ወውሕዳት ጀብህት ሸብብየት ህዬ እብ ጀህቶም፡ እግል ነሀር አባይ እንዴ ተዐደው እግል ወለገ ወምውዳቅ ጸሐይ ሽወ እግል ለሃጅሞ ለአመመ ዐለ። ለሳልሳይት መርሐለት፡ ለዲብ ማዮ 1991 ለገብአ ኤታን እት ገብእ፡ ጄሽ ሸቦቢ አስመረ እንዴ ሃጀመ እግል ምግባይት ቅያደት ካልኣይ አብዮታይ ጄሽ እግል ልጽበጥ፡ ቅዋት ወያኔ ወጀብህት ሸብብየት ህዬ እት ደሴ ወድዋራተ ለዐለ ጄሽ አባይ እንዴ ነሐ አዲስአበባ እግል ልእተው ለልብል ዐለ። እብ አሳስ እሊ ስታት እሊ፡ ጀብህት ሸብብየት ዲብ ወሬሕ ፌብራይር 1991፡ ዲብ ምዴርየት ደንከል ዲብ ጢዖ፡ ዕዲ፡ በርዕሶሌ፡ አፋምቦ፡ በርሐሊ፡ ዋዴ፡ ደረብ፡ በይሉል ወዐሰብ ዕስኩር ለዐለ ጄሽ አባይ እግል ደውሸሸት ትበገሰ። ፊራሮ ደንከል ጀብህት ሸብብየት፡ ዲብል እግል አጎር ጄሽ ልግበእ ወመከናይዝድ ኢውጡይ ላቱ እት ሻፍገት ራድኢት ልግበእ፡ ሴፈ ወስለሕ እግል ትርከብ እቱ ለኢትቀድር ሰቦት ደንከል እግል ህጁም ልትፈረር እት ህለ፡ ዝያደት ለደምን እተ ዕንዳቄህ፡ ስሙድ ወከህላት ምናድልቱ ለዐለ። ዲብ ጀብህት ግንደዕ ደመዊ መጃገረት እተ ትገብእ እቱ ለዐለት ወክድ፡ ቅወት በሐር አቶብዩ እብ 2ይ ክፋል በዋቢር ሐርብ ምን ደህላክ ወናኩረ ዲብ ልትበገስ እግል ባጽዕ እብ ስለሕ ክቡድ ቀዝፍ ዐለ። ሀደፍ ናይለ ቀዝፍ፡ ለጀብህት ግንደዕ እንዴ በክአ አስክ ባጽዕ እግል ለአቅብል ናይ ሞት ወሐዮት ጀርቤ ወዴ ለዐለ ጄሽ ደርግ፡ ምን ግረ ዲብ ረአስ ጄሽ ሸቦቢ ጨቅጥ እንዴ ከለቅክ እግል ስድዮቱ፡ ኢትሰርገለ ምንገብእ ህዬ ሚነት ባጽዕ እግል ደመሮት ለአመማቱ ለዐለ። ቅወት በሐር ጀብህት ሸብብየት ህዬ፡ እበ ኃይዳት ጅላበ እግል ዘበናይ በዋቢር ሐርብ አቶብዩ ዲብ ለሃጅሞ፡ ለናይ በሐር ህጁም ልግበእ ወለናይ ደህላክ ወናኩረ ዕስኩር ለዐለ ጄሽ በሐር አቶብዩ እግል ደውሸሸት ቱ ለዐለ።

እሊ ፊራሮ እሊ እግል ሰርገሎት፡ ጀብህት ሸብብየት፡ ምንትፈናተ ጀብሃት ውሕዳት እንዴ ሰሐበት፡ ሐቱ ፍንቲት ቅወት ክምሰል ትትአሰስ ወዴት። ዲብ ደንጎበ 1990 ዲብ ክል ክፈል ጄሽ ኮማንዶ ቦጦሎኒ ክምሰል ትትከወን ገብአ።

ዲብ ፊራር ደንከል በገስ ክምሰል ገብአ ህዬ፡ ዲብ ክፈል-ጄሽ 16:52፡ 85፡ 96 ለዐለ ፓራኮማንዶ ቦጦሎኒታት፡ ክምሰልሁመ ዎሮ ቦጦሎኒ ምን ውሕደት ኮማንዶ ተንዚም ዲብ ሕርጊጎ ተአከበው። እምበል እሊ፡ ምን መከናይዝድ ክፈል-ጄሽ 74 አርበዕ ናይ ደባብ፡ መድፌዕ ወረሻሽ ቦጦሎኒታት፡ ምን ቅወት በሐርመ ለተሐደደ ቅዋት ተሐበረው እቱ። እሊ ፍንቱይ ቅዋት እሊ ምስል ክምሰል ተአከበ፡ ምስለ ቀደሚሁ ልታከዩ ለዐለ ወቀይ ወመካሪት ምድር ለናስብ ክልኦት ወሬሕ ተድራብ ወደ። እሊ ዲብ ገብእ ስለለ ቅወት በሐር ወስለለ ናይለ ሐዳስ ለትከውነት ቅወት ምስል መነዘማት ጀማሂር ውላድ ዳህላክ እንዴ ትመቅረሐው፡ ዝረት ደህላክ እግል ለሃጅሞ ድራሳት እግል ሊደው አምበተው። እብ አሳስለ ድራሳት “መናግእ ዲብ ዝረት ደህላክ ጨቢብ እት እገብእ፡ ለተሃጅም ቅወት ለትጸብጥ እቱ አካናት ለአለቡ፡ እብ ቃብል እሊ እግል ትዳፌዕ ቅወት በክት ለለህይብ ቱ። ጄሽ ዲብለ ዝረት እንዴ ትጸገዐ ክምሰል ትከረ፡ ዲብ ሀደፉ በህለት ናይለ አግደ ጄሽ አባይ ዕስኩር እቱ ለዐለ መዐስከር ናኩረ እግል ልብጸሕ አምዕል እብ ግዲደ ለትነስእ ገበይ እግል ልሂርር ቡ። ዲብ እለ ሕጌ ለአለበ ዝረት፡ ጥያራት ሐርብ ምን አስመረ ዲብ ለዐስሰ ቀዝፍ ድቁብ እግል ሊደየ ቀድረ። ዲብ እለ ዝረት ሐቴ ዶል ክምሰል አቴከ ቴለል ሐርብ ኢትሰርገለ ምንገብእ፡ እግል ተአንስሕብመ ስዱዱ ቱ” ለትብል ክላሰት ትበጸሐት። እብሊ ሰብብ እሊ ህዬ ዝረት ደህላክ እግል ሃጅሞት ለፈግረ ስታት ክምሰል ልትበህለሽ ገብአ። ደህላክ እግል ሃጅሞት ለተሐሰበ በርናምጅ ክምሰል ትበለሽ፡ አግር ወመከናይዝድ ወቅወት በሐር ለክምክም ጄሽ፡ ዲብ ሐንቴ ሐቴ ቅያደት እንዴ ተሐየበው፡ አስክ ህጁም ጢዖ ትወጀህው።

ዲብ ሕርጊጎ መዳሊቱ ሐቆለ አስፈ ህዬ፡ ዲብ ዮም 25 ፌብራይር 1991 አስክ ገልዐሎ ቀርቦ። ፈጅራተ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ጢዖ ለዐለ ጄሽ አባይ እግል ለሃጅም እብ ክልኤ ጀህት ሂረረ። ቦጦሎኒ ፓራኮማንዶ ክፈል-ጄሽ 16 ምስል ሐቴ ስርየት ናይ ቅወት በሐር እብ በሐር ልትበገሶ እት ህለው፡ ቦጦሎኒ ፓራኮማንዶ

ናይ ክፈል-ጄሽ 52፡ 85፡ 96 ምስል መከናወዝድ ብርጌድ፡ ሀንደሰት ውብዕድ ውሑዳት እብ ምድር ትብገሰት። ለስታት፡ እብ በሐር ለትበሀገሰት ቅወት፡ ማርሰ ፋጥነ ትበጽሕ እት ህሌት፡ ለእብ ምድር ትሄርር ለዐለት ቅወት ህዬ እብ ገበይ ዓኬሎ እንዴ ወዴት ምስለ እብ በሐር እንዴ ሐልፈት እት ማርሰ ፋጥነ ለበጽሐት ቅወት እግል ትትዋጀህቱ ለዐለ። ማንተ ዲብ ሸለግ ዐኬሎ፡ ስስ ደባበት እት ሰበት ትረወከየ ሄራር መታክል ሳደፈዩ። ለእብ በሐር ትብገሰት ቦጦሎኒ ፓረኮማንዶ 16 መ ምስለ እግ አገር ለትበገሰት ሄጀማይት ቅወት ላሊ እብ ግዲደ ዝያድ 140 ኪሎሜተር ትሄርር ሐቆለ ትመዬት ጽብሕ ምድር ባካት ጢያ በሐት። ዮም 27 ፌብራይር ሳዕት 9:00 እስቡሕ ህዬ ህጁም ጢያ አምበተ። ለእብ ገያድ ጅላብ እንዴ ሄረረው ለመጽአው አንፋር ቅወት በሐርመ ዲብ ረአስ መዐስከር ጢያ እብ በሐር ህጁም ጠለቀው። ለህጁም ሻፍግ ወለትመቃረሐ ምንመ ዐለ፡ ዲብ መዐስከር ጢያ ለዐለ ጄሽ አባይ ወእብ ምድር ልግበእ ወእብ በሐር ለለሀርብ እበ ገበይ ሰበት ይዐለት እሉ ለሐርብ መሪር ዐለ። ዲብ ደንጎበ ጄሽ ሸዕቢ፡ ለእብ ደቅብ እግል ልዳፌዕ ለጀረበ ጄሽ ዲብ ቀበት ስያታት እንዴ ደሸሸዩ ሳዕት 15:00 ሐቆ አድህር እግል ጢያ ምን እስትዕማር ባለሐየ። ሐድ 260 ኪሎሜተር ግብለት ምፍጋር ጸሓይ ምን ባጽዕ ለህሌት ጢያ፡ ዲብ ደንከል ግረ ሚነት ዐሰብ ለበዝሐ ሸዐብ ለነብር እቱ ማርሰ ዐቢተ። እብ ህጁም ጢያ ለበህረረ አባይ፡ ዲብ ደንከል ወቀበት አቶብዩ ገብእ ለዐለ ህጁማት ጨቅጥ እንዴ ከልቀ እግል ልትከሉ ክምሰልሁመ ትሰርገለ ምንገብእ ምን ከርዶን ለባልሑ ከጥ እብ ጀህት ጎንደር እግል ልክሰት እንዴ ሐስበ እግል ክፈለ-ጦር 14 እብ ዐዲ-ኳለ እንዴ ወደ ራመ - ትግራይ ሐረከዩ። ዲብ ዮም 3 ማርስ 1991 ህዬ ህጁም ከስተ። ቀደምለ ወቀት ለህይ ጄሽ ደርግ ሕዱድ ኤረትርዩ እንዴ ተዐደ ከርስ አቶብዩ እግል ለሃጅምቱ ለትብል ፈርህት ይዐለት። ዲብለ መደት ለህ ጄሽ ደርግ ምን ትግራይ እብ ግዲደ እንዴ አንሰሐበ ዲብ ምግብ አቶብዩ ሻፍፍ ሰበት ዐለ፡ እብ ተማሙ ጄሽ ወያኔ ዲብ ቀበት አቶብያ ቱ ለዐለ። እምበል ሑዳት እት አጅህዘት ለዐለው አንፋር ወያኔ ትግራይ እግል ልዳፌዕ እለ ቀድር ጄሽ ይዐለ። ለሑዳም አንፋር ወያኔ ለትትቀደርም እት ወዱ፡ አጊድ ዲብ ሀደፉ ክምሰል ኢበጽሕ ውደው። ምን እት ሐርብ ጢያ ለሻረከየ ክልኤ ቦጦሎኒ ፓረኮማንዶ ዲብ ክፈል-ጄሽ 16 ወ52፡ ሐቱ ቦጦሎኒ ኮማንዶ ጀብህት ሸዕብየት፡ ክምሰልሁመ ዲብ እት ጀብህት ደቀምሐሬ ለዐለት ብርጌድ 90 ናይ ክፈል ጄሽ 16 ሐቱ ቦጦሎኒ እብ ሸፋግ እብ መካይን እንዴ ሄረረት እብ ዐዲግራት እንዴ ወደየ አደሐ ምድር ዐድወ አተየ። ጄሽ ደርግ እሊ ወክድ እሊ እት ባካት ዐድወ ሸእግ ዐለ። ክልኢቱ ቅዋት ዲብ ዐዲ-አቡን ክምሰል ትዋጀህ ሐርብ አምበተ። ጄሽ ጀብህት ሸዕብየት እግል መደት ሐጫር ናይ መዳፈዕት ሸፍ ሐቆለ ወደ ድቁብ ህጁም ምዳድ ሀረሰ። ዲብ ደንጎበ ለመብቅያይ ዐለ ስታት አባይ ፈሸለ።

ክፈለ-ጦር 14 ከሳር ትርድት እንዴ ረፍዐ አስክ ዐዲ-ኳለ እግል ለአቅብል ትቀሰበ። ሐቆ ተሕሪር ጢያ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ዮም 7 ማርስ ሄራሩ እንዴ አተላለ፡ ዲብ ዮም 8 ማርስ እግል ማርስ ዕዲ፡ 150 ኪሎሜተር ምን ዐሰብ ሃጀመ። አባይ ሻፍፍ እቱ ለዐለ ብዙሕ ለልትአመር ሰበት ኢዐለ ጄሽ ሸዕቢ እብ ስካንለ ድዋራት ዲብ ልትመረሐቶም ዲብ ከጥ ዘብጥ ለበጽሐው። እግል መደት ክልኤ ሳዐት እበገብአ ሐርብ ናይ ምድር ወበሐር ተንሲቅ ህዬ፡ ጄሽ ሸዕቢ እግል ዕዲ ጸብጠ። ዲብ ሐርብ ዕዲ ስለሕ አባይ ራፍዓም ለዐለው ኤረትርዱን ምስል ጄሽ ሸዕቢ ሐቡራም ዐለው። ጄሽ ሸዕቢ ለአስክ እለ አምበተየ ዐመልየት እንዴ አተላለ፡ ዲብ ዮም 14 ማርስ እግል አፋምቦ፡ ዲብ ዮም 29 ማርስ ህዬ፡ እት ረአስለ ሄራር ጄሽ ሸዕቢ እግል ልትከል ዲብ ቦርሐኖ ወአርዐኖ - ሐድ 100 ኪሎሜተር ቅብለት ምውዳቅ ጸሓይ ምን ዐሰብ ዱሉይ ለዐለ ጄሽ አባይ በርቃይ ህጁም እንዴ ሀረሰ፡ እግል አካናት ጸብጠዩ።

አባይ ዲብ በርዐኖ ወአርዐኖ እግል ልዳፌዕ ለቀረረ እቡ ሰበብ፡ ለአካን ጸባብ ወመሐናቅ ሰበት ገአት ቱ። ዲብ ረአስ እለ ጄሽ ሸዕቢ ለእብ አድብር ውቁል ለትከለለ ጋድሞታት ማብረ እንዴ ተዐደ፡ ሐወርም በርዐኖ ወአርዐኖ ጸብጠ ምንገብእ፡ ዋዴ ወበይሉል እግል ልጽበጥ ክምሰል ኢለሐይሉ አባይ ፍህሙ ዐለ። አባይ ዲብ እለ ሐርብ እለ ቅወቱ እንዴ አደቀበ ምንመ ዳፈዐ፡ ጄሽ ሸዕቢመ ለአስክ ትግራይ ለነድአየን ቦጦሎኒታት ሒለተን ድዲፈት እት እንተ ምንመ አቅበለያሁ፡ ብዕዳት አርበዕ አጎር ቦጦሎኒታትመ ውሱካት ሰበት ዐለየ ሒለቱ ሸበህ ደሐን ዐለት። ቅወት በሐር ጀብህት ሸዕብየት እብ ጀህተ፡ ዲብ እለ አምዕል እለ አስክለ ዲብ ገዛይር ደህላክ ለዐለ ጄሽ ደርግ ማይ ወሴፈ እግል አብጸሐት ለተሐረከ ሰለስ መራክብ ሐርብ አቶብዩ፡ ዲብ ግንራራብ በሐር ግብለት ደንካልየ እንዴ ሃጀመት እግል ሐቱ ምነ መራክብ እንዴ ዘብጠት አንደደ። ፈጅራተ ህዬ ውሕዳት ምዳድ ጥያራት ጀብህት ሸዕብየት ሐቱ ሚግ 23 ጥያረት ሐርብ እንዴ ዘብጠየ አውደቀየ። እብሊ ምንክብ ለኢለህይብ ተጠውራት እለ፡ ለትበጭበጨ ጄሽ ደርግ፡ ዲብ ባካት ዐሰብ ወምፍጋር ጸሓይ አቶብዩ አጎር ጄሽ

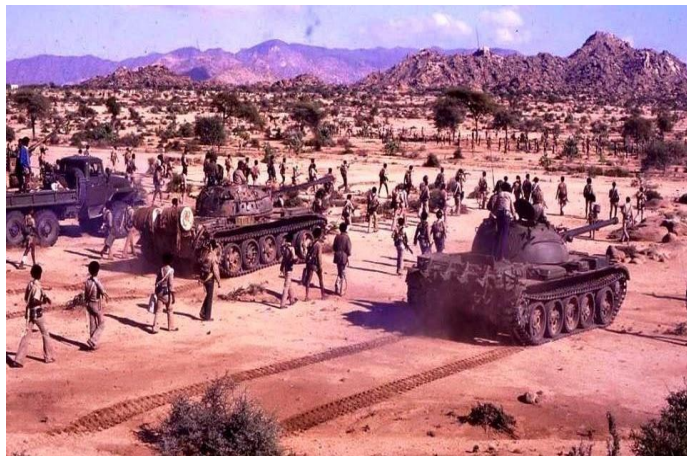
ወመከናይዝድ እንዴ ሐየበ እግል ዐሰብ እግል ልዳፌዕ ቀረረ። እብሊ ህዬ፡ ዲብ አስመረ ለዐለ ክፈልጦር 17 እብ ጥያራት እብ ሸፋግ አስክ ዐሰብ ደንከዩ። ምን ኡጋዴን ወሕዱድ ሶማልመ 45 ደባባት ለተዐንደቀ መከናይዝድ ክፈል-ጦር አስክ ደንከል እንዴ አገዐዘ፡ ዲብ ባካት በይሉል ሸፊ። እብሊ ህዬ ሜዛን ቅወት አባይ ትበደለት። አባይ ለዐለ እሉ ናይ መዋሰላት ወውጡይ ከጥ እትሳል እንዴ ትነፈዐ ሒለት ዐባይ ወስክ ዲብ ህለ፡ ጄሽ ሸዕቢ ላኪን ለወሰከዩ ቅወት ሰኒ ሕድት ዐለት። ዲብለ ቀደሙ ለገብአ ረዬም ወመታክል ለበዝሐ እቱ ሄራር ወመዓርክ መሪር ሰቦት ወመጸምእመ ብዙሕ ሃለከዩ። ጽብሕ ምድር ዮም 31 ማርስ፡ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ዋዴ እት ረአስለ ሒለቱ እትሩድ ለዐለ ጄሽ አባይ ህጁም ሀረሰ። አባይ ዲብ ስልስለታይ አድብር ዋዴ እንዴ አውተደ ይእትከሬ ቤለ። እብ ፍንቱይ 17ይ ክፈለ-ጦር፡ ዲብ አካናት ብዙሕ ምስል ጄሽ ሸዕቢ ለተሓረበ ተጃርብ ዛይድ ለዐለ እሉ ሰቦት ቱ፡ ብርጌዓት እት ባድል እብ ክለ ሒለቱ ተሓረበ። እግል መደት ሰለስ አምዕል ህዬ ሐርብ ደመዊ አተላለ። ለቴለል ሸቀላት እግል ልክለቅ አምበተ። እብሊ ህዬ ምሮ እግል ለዐውት ለቀድር ብስር ሐርብ እግል ልትኤተን ላዝም ገብአ። እብሊ አሳስ እሊ ለዲብ ዋዴ ወድዋራተ ለዐለ ጄሽ አባይ እግል ደመሮት እበ ለሒሰት ገበይ ለዐለት እቱ ድገለባይ እንክር ደባባት እግል ለሓልፍ ለቀድር ገበይ እንዴ ሐዜከ፡ አግር ጄሽ ወደባባት እንዴ አቴክ ለአግደ ናይ አግርህ ገበይ ዋዴ በይሉል እንዴ በተክክ እብ ስምጥ እግል ልትዘበጥ ትከጠጠ። ዲብ ዮም 2 አፕሪል ህዬ 6 ደባባት፡ ሐቴ ቦጦሎኒ ፓረኮማንዶ ወቦጦሎኒ ረሻሽ ናይ ስምጥ ህጁም ሀረሰዩ። አባይ እብሊ ኢትጸበረዩ እትጀህ፡ ዘብጥ ክምስል ትከሰተ እቱ እብ ሸፋግ ትበጭበጨ።

ሐቆ እሊ፡ ጄሽ ሸዕቢ ዲብለ ስዱድ እግል ልግበእ ቀድር እንዴ ትበህለ ጊሙም ለዐለ ሐርብ በይሉል አተ። ለምን ዐሰብ 60 ኪሎሜተር ራይመት ላተ እት ግንራራብ በሐር ለህሌት በይሉል፡ እብ ሻፍቅ ዐርኮከብ ለትገልበበት ተ። ለሻፍቅ ዕጨይ ላኪን እግል ተሃጅም ቅወት ሴድያይ ይዐለ። ምናተ ጄሽ አባይ ለዐለ

እሉ ብቆዕ ጀዋንብ እግል ልትነፈዕ እቡ ኢቀድረ። ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ዮም 6 ኣፕሪል እግል በይሉል እንዴ ህጅመ ጸብጠየ። ኣባይ ህዬ፡ ምን በይሉል እንክር ግብለት ምፍጋር ጸሓይ ዲብለ ህለ ስትራተጂያይ ኣካናት እንዴ ጸብጠ ሰዋትሩ ሐጠጠ። ጄሽ ሸዕቢ እብ ጀህቱ በይሉል ግራሁ እንዴ ኣትለ፡ ናይ ድፈዕ ከጥ ኣሰሰ። ምን ዮም 9 ኣፕሪል ኣስክ 25 ማዮ 1991 ህዬ፡ ጄሽ ኣባይ ሄራር ጄሽ ሸዕቢ እንዴ ከርዐ ምን ድዋራት ክምሰል ረይም እንዴ ወደ ዐሰብ እግል ኣድሐኖት፡ ጄሽ ሸዕቢ እብ ጀህቱ፡ ዐሰብ እግል ሐረርት ለለኣቀድሩ ምህም ኣካናት እግል ራቀቦት እግል ሐድ ወሬሕ ወክልኤ ሳምን ናይ መጃገረት ሐርብ ኣተላለ። ዎሮ ምን ኣህዳፍ ፊራር ደንከል፡ ካልኣይ ኣብዮታይ ጄሽ ደርግ፡ ሒለቱ ወእህትማሙ ክምሰል ልትካፈል እንዴ ወዴከ፡ ምን እት ጀብሃት ግብለት ወግንደዕ እሽፋፋ ለዐለ ክፍለ-ጦራት ኣስክ ደንከል ክምሰል ለኣተጄህ እንዴ ወዴከ እግል ናይ ደንጎበ ካትመት ሐርብ ውጡይ ቴለል ከሊቅ ዐለ። ክምሰል 3ይ ክፋል ትሰተተዩ ህዬ ደርግ፡ እግል ክፍለጦራት 17፡ 22፡ 21 ክምሰልሁመ ብርጌዳት ብዝሓት፡ ፍንቱይ ኮማንዶ፡ መከናይዝድ ወድብዕድ ሃይበት ሰዳይት ውሕዳት እብ ተርተረት ኣስክ ደንከል ኣጎኣዘዮም። እምበል እሊ፡ እግል እት ከርስ ኣቶብዩ ለሂርር ለዐለ ጄሽ ወያኔ ወጀብህት ሸዕብየት እግል ክርዕት፡ ክፈለጦር 14 ኣስክ ኣቶብዩ ክምሰል ልግዕዝ ገብኣ። ፊራር መዐደይ ሕዱድ መጥ-መጦረ ዲብ ኤረትርዮ ገብእ ለዐለ መዓርክ፡ ውሕዳት ወያኔ እብ መከናይዝድ ክፈል-ጄሽ 74 ጀብህት ሸዕብየት ሰዳይት ዲብ ገብእ እለን ዲብ ቀበት ኣቶብዩ ሸፍ ትሩድ ገብእ ዐለ። ውሕዳት መከናይዝድ ክፈል-ጄሽ 74 ምን እት ሰነት 1989 ለገብኣ ህጁም ስርጉል ሸሬ እንዴ ኣምበተ ዲብ መጦር ኣጎር ጄሽ ወያኔ እንዴ ገብኣ፡ ዲብ ክፍለ ሃገር ወሎ ዲብ ኣለማጠ፡ ቆዩ ወወልድዮ ዲብለ ገብኣ ምህም ህጁማት እንዴ ሻረከው ኣስክ ጀብህት ውጫሌ ወደብረታቦር ባጽሓም ዐለው። መከናይዝድ ብርጌድ 23 ህዬ፡ ዲብለ ናይ ደንጎበ ፊራርታት ዐባዪ እግል ትሻርክ ዲብ ኣወላይት ሳምን ናይ ወሬሕ ጃንዋሪ 1991 ዲብ ኣቶብዩ ኣቴት። ምስለ ኣስልፍ ዲብ ኣቶብዩ ለዐለ ውሕዳት ኮማንዝቡድ ወሀላክ ላቱ ወራት እንዴ ትጸመደት ሓለፈቱ። መዳሊተ እንዴ ኣስፌት ህዬ መሃመ እግል ተኣግዴ ዳሌት። ዲብ ዮም 4 ፌብራይር 1991፡ ውሕዳት ስለለ ወያኔ፡ እብ ሰበት ኣግቡይ ጽብጠት ደቅብ ወመትመዳድ ሰዋትር ጄሽ ደርግ፡ ብዝሒ ውኑዕየት ስለሕ፡ ህውየት ውሕዳት ኣባይ ወለህለ እቱ መርበይ ህጁም....ፋዬሕ ወእብ ተፋሲል ሐብሬ ክምሰል ተህየበ፡ ዲብ መበገስ ኣካነቱ ዲብ ሳልፋይት ደረጀት መደጋግ ክምሰል ጸኔሕ ገብኣ። ዲብ ዮም 20 ፌብራይር ህዬ ምን መበገስ ኣካነቶም ተሐረከው። ንፋስ-ማውጫ ወክምር-ድንጋይ ለልትበህል ነኣይሽ ዶ ጀብህት ሸዕብየት እንዴ ትመቅረሐው መሃሞም እግል

ለአግዱ ወቅት እንዴ ኢነስእ እግል ፋዬሕ መዓርክ ዲብ መዳይን እንዴ ሐልፈው፡ እንክር ድማን ወደገለብ ህጁም ዲብለ ትፈንቴ ጋሳይ ለትትበህል ንኢሽ ዐድ አተው። ዲብ እለ አካን እለ ለተህጅም ቅወት ዲብ ክልኤ ክፋል ህጁም ትገመዐት። እብ ጀህት ድገለብ መርበይ ህጁም ለትየመመ ውሕዳት፡ እስቴ ዲብለ ትትበህል ዐድ በጽሕ እት ህለ፡ እብ ጀህት ድማን ህጁም ለትየመመ ውሕዳት ህዬ እብ ደብረታቦር እንዴ ሐልፈ ኢስክለ አግደ ከጥ ባህርዳር-ጎንደር ለለሐልፍ እበ መዲነት ወረተ አተጀህ። ዲብ ዮም 23 ፌብራይር 1991፡ ጄሽ ወያኔ ወመከናይዝድ ወኮማንዶ ጀብህት ሸዕብየት ከጥ በህራዳር ጎንደር እንዴ በትክ ህጁም ትሩድ ጠለቀ። እብ ጀህት ድገለብ ለተሐረክ ለዐበ መከናይዝድ ቅወት ወአግር ጄሽ ወያኔ፡ ዲብ ጋድም ሃምሲት እንዴ ተሰርሰረ ምስለ ዲቡ ጸንሐ ዐስሮታት ደባባት ድቁብ ናይ ደባብ እብ ደባብ ሸፍ ሐቆለ ወደ፡ ዲቡ ዕስኩር ለዐለ ክፋል ዐቢ ናይ ጄሽ ደርግ እብ ተማሙ እንዴ ደውሸሸ፡ ዲብ ዮም 25 ፌብራይር መዲነት ባህራዳር አተ። እብ ጀህት ድማን ለተሐረክት ቅወት ህዬ፡ ምን ወረተ እንክር ምውዳቅ ጸሓይ ከጥ ጎንደር እንዴ ጸብጠት እግል መዲነት አዲስ ዘመን እንዴ ሐረረት ገጽ ቀደም እት ትትህርበብ ጎንደር አቴት።

ሐቆ እሊ ጄሽ ወያኔ ወጀብህት ሸዕብየት፡ ዲብ ክፍለሃገር ጎጃም ለህለ ዱርቤቴ፡ ዳንግለ፡ ቡሬ፡ ፍኖቴ-ሰላም፡ አምኑኤል፡ ፓው፡ ለለትበህል ሽብህ መዳይን፡ ክምስልሁመ መርከዝ ተድራብ ብርሸለቆ እንዴ ሐረረየ፡ አስክ ዓሲመት ጎጃም ደብሬማርቆስ ለህለ ፋዬሕ ባካት ጸብጠዩ። አስክለ እግል ክፍለ ሃገር ጎጃም ወሽወ ለፈንቴ ነሀር አግይ (ኒል አልአዝረግ) እንዴ ትቀደመየ ህዬ፡ ዲብ ደጀን ለትትበህል አካን ሸፈየ። እሊ “ፊራሮ ቴድሮስ” ለተምበለ፡ እግል ከፈፍል ሃገር ጎንደር ወጎጃም ዲብ ሐንቴ መራቀበት ወያኔ እግል አተየት ለአመመት ዐመልየት ሐቆ ናይ ክልኤ ሳምን ለኢለአትካርም ህጁማት ዲብ ዮም 8 ማርስ እብ ተማሙ ሀደፉ በጽሐ። ግረ እሊ ለትበገሰ ፊራሮ ዐቢ፡ እብ ህግየ ኦሮሞ

ፊራሮ “ቤሉሱመ ወልቄጡመ” በሀለት (ፊራሮ መሳዋት ወእስትቅላል) ለትበሀለ ተሕሪር ክፍለ-ሃገር ወለጋ ለአመመ ፋዬሕ ህጁምቱ ለዐለ። ዲብ እሊ ፊራሮ እሊ፡ ጄሽ ወያኔ ወጀብህት ሸዕብየት ምን ቡሬ - ጉጃም ቱ ለትበገሰ። አሰልፍ እት ባካትለ እግል ከፈፍል ሃገር ጎጃም ወወለገ ለፈንቴ ነሀር አባይ ድቁብ ሐርብ ገብአ። ለነሀር ሐቆለ ተዐደው ህዬ፡ ዲብ ባካት ጉተን ወጽገማርያም ዕስኩር ለዐለ ጄሽ አባይ ሐቆለ ፈንጠረው እግል ዓሲመት ወለገ ነቀምቱ ሐረረ። ሐቆ መትጸባጥ ነቀምቱ ጄሽ ወያኔ ወጀብህት ሸዕብየት፡ አግደ ከጥ ነቀምቱ አዲስ-አበበ እንዴ ጸብጠው ገጽ ቀደም እንዴ ሄረረው፡ ዲብ አፍንጨ፡ ሻምቡ፡ ጌዶን ወገንደር ምስል ጄሽ አባይ ድቁብ ህጁም እንዴ ወደው፡ አስክ መዲነት አምቦ 125 ኪሎሜትር ምውዳቅ ጸሓይ አዲስአበበ በጽሐው። ሐቆ እሊ፡ “ፊራሮ ዋልልኝ” ለትበሀለ ክፍለ-ሃገር ወሎ ወቅብለት ምውዳቅ ጸሓይ ክፍለ-ሃገር ሽወ እግል ሐረሮት ለአመመ ፊራሮ ትበገሰ። እሊ መጥ-መጦር ህጁም ደቀምሐሬ ለአምበተ ፊራሮ፡ ዲብ ቀበት ሰለስ አምዕል፡ 125.000 ለልትጌመም ጄሽ ለዐለ እሊ ሳልሳይ አብዮታይ ጄሽ ዲብ ከርዶን እንዴ አተዩ ሐቆለ ደመረዩ፡ እግል መዳይን ደሴ ወኮምቦልቸ ዲብ ሐን መራቀበት ጄሽ ወያኔ ወጀብህት ሸዕብየት ክምስል ለአቴ ገብአ። ለአግደ ከጥ እንዴ ጸብጠ ህዬ እግል መዲነት ደብረዘይት እንዴ ጸብጠ ህዬ፡ አስክ ስንዳፉ እንዴ በጽሐ፡ እግል ናይ ደንጎበ ህጁም አዲስ አበበ ብርንቶ ገብአ።

አግቡይ ጸቢጥ ድፈዕ ዴሽ ሸዕቢ ዲብ እሊ መርሐለት እሊ፡ ዴሽ ሸዕቢ እብ መቅደረት አዳም ወስለሕ ምን ቀደሙ ለዐለ መራሕል ሸበህ ለሔሰ ወለደቀበ ሰበት ዐለ፡ ተክዊኑ እት ደረጀት ኮራት ውቁል ዐለ። እብሊ አሳስ እሊ ዲብ ጀብህት ደቀምሐሬ ሻፍፍ ለዐለ ክልኦት ኮር፡ እግል ክፈል-ዴሽ 52 ወ96፡ ለከውነ ኮር 381፡ እግል ክፈል-ዴሽ 70 ወ16 ለከውነ ኮር 491 ዐለ። ምን ኮር 271 ህዬ ክፈል-ዴሽ 85 ምን ጀብህት ግንደዕ እንዴ ትሰሐበ ቀዴማይለ ሐርብ ዲብ ጀብህት ደቀምሐሬ ሐቡር ዐለ። እብ ዓመት ዲብ እሊ ጀብህት እሊ ለዐለየ ውሕዳት ጀብህት ሸዕብየት፡ አርበዕ ክፈልዴሽ እትገብእ፡ ክልኤ መከናይዝድ ብርጌድ በሀለት ብርጌድ 73 ወብርጌድ 34 ናይ መከናይዝድ ክፈል-ዴሽ 74፡ ዲብሊ ጀብህት እብ ግዲደ ሻፋት ዐለየ። እምበል እሊ፡ ምን ክፈል ዴሽ 16 ወ85 ሐትሐቴ ቦጦሎኒ ዲብ ጀብህት ዐሰብ ገይሰ እት ህለየ፡ ምን ብርጌድ 49 ናይ ክፈል ዴሽ 96 ክልኤ ቦጦሎኒ ምስል ክፈል-ዴሽ 52 ሹርዑባት ዐለየ። እብ መቅደረት ስለሕ ዴሽ ሸዕቢ ርኤነ ምንገብእ ህዬ 12 ናይ 130 መዳፌዕ፡ ክምስልሁመ 40 ናይ 122 መዳፌዕ ቢኤም 21 ክምስልሁመ 45 ለገብእ ደባባብ፡ እብ ብዝሔ ሞርታራት፡ ረሻሻት ወምዳድ ደባብ ወጥያራት ሰዋሪክ ወብዕድ አስለሐት ፍሩር ዐለ። ስታት ህጁም

ስታት ናይላ ህጁም እብ መጅብላ እተ ጀብህት ሻፍፍ ለዐለ ውሕዳት ክእነ መስል። ክፈል ዴሽ 52 ምን ሰሰብ አስክ ደዋዬሕ ሕረት እንዴ ሃጀመየ እብ ጀህት ድማን አስክ ሰፈር አጣል ወመጸሉ እግል ልብጸሕ፡ ክፈል ዴሽ 85፡ ምን ደዋዬሕ ሕረት አስክ ዐዲሃርም ለህለ አካናት አባይ እግል ትጽበጥ፡ እግለ ምህም አድብር ዐዲሃርም ወድዋራቱ እንዴ አንጌት ዲብ ጋድሞታት ሐመስ እግል ትሽበብ። ክፈል-ዴሽ 16 ምን ድዋራት ዐዲሀርም ምስል ክፈል ዴሽ 85 እንዴ አስረ እግል አድብር እራር ወጉረዕ እንዴ ጸብጠ ዐዲ-ጎልጎል እግል ልጽበጥ። ክፈልዴሽ 70 ምን ጉረዕ እንክር ድገለብ ባካት ውጡሕ፡ ትኩል ወጸንሮ እንዴ ጸብጠ ገጽ ቀደም እግል ለአተላሌ። 4ይ ክፋል እብ ጀህት ድማን ህዬ ዲብ ጀብህት ዐዲ-ሮሶ ለዐለየ ውሕዳት፡ እት ቀደመን ለጸንሐ ዴሽ አባይ እንዴ ነሐየ ባካት ደቀምሐሬ እንዴ በጽሐየ እቱ እግል ልሽፈፈ። ደቀምሐሬ ክምሰል ተሐረረት ህዬ እብ ጀህት ምፍጋር ጸሓይ ምስሉ እንዴ ለጥአየ አስክ ረወሪት አውልዕ-ጸሩ እግል ልሂርረ ለልብል ዐለ። አወላይ ገጽ ናይላ ህጁም ክልኤ መራሕል ዐለ እቱ። አወላይት መርሐለት፡ እግል ክፈል ዴሽ 16 ወ85 ክምሰልሁመ 52 እብ ሕበር ለከስስ አግደ ወቀይ እት ገብእ፡ ዲብ ባካት ሰሰብ፡ አፈልብ፡ ሕረት ዐዲሀርም እራር ወጉረዕ እግለ ህለ ምህም አካናት እግል ልጽበጠ። ካልኣይት መርሐለት እግል ክፈልዴሽ 70 ሌጠ ለከስስ እት ገብእ፡ መሃሙ አወላይት መርሐለት ክምሰል ተመት፡ ምን ጉረዕ እንክር ድገለብ ለህለ አካናት እብ ፍንቱይ ባካት ውጡሕ እንዴ ሃጀመ እግል ጸጋሮ እግል ልጽበጥ ለልብል ዐለ።

ቴለል ሐርብ እብሊ ለተህደገ ዓም ስታት፡ ህጁም ጀብህት ደቀምሐሬ፡ ሰንበት 19 ማዮ 1991 ሳዐት 10 አዳሕየት አምበተ። ክፈል ዴሽ 52 እብ አሳስለ ተህየበዩ በርናምጅ፡ እግል ሰሰብ አጥራፍ ሰፈር-አጣል ወአፈልበ ጸብጠ። ዲብ ከጥ ህጁም ናይላ ክፈል-ዴሽ ዲብላ ተሐደደት አካን፡ በህለት ዲብ ናይ ሐቴ ቦጦሎኒ አካን፡ አባይ እብ ደቅብ ሰበት አውተደ እብ ጀህት ድማን ወድገለብ

እንዴ ተሐለፈ ግረ ክምሰል ልትበተክ ገብአ። ክፈል-ዴሽ 85 ለተሀየበዩ አካናት ድገለብ ምን ጽርግዩ አፈልበ። አስክ ባካት ሕረት፡ ለዐለ ጭፌተ፡ አውቶቡስ፡ እንደ-ሐሰር፡ ለልትበሀል ባካት እት ገብእ፡ ዲብለ ሳልፋይት ምዕል ጸብጠዩ። ምናተ አወላይ ከጥ መዳፈዐት አባይ እግል ሰቢር ለገብአ ሐርብ ቀለል ይዐለ። አባይ ሒለት ዲብ ወስክ እብ ደቅብ ልትሓረብ ሰበት ዐለ፡ ለሐርብ መሪር ዐለ። ዲብ እለ አምዕል እለ፡ አባይ እግለ ክምሰል እስዓፍ ናይለ ጀብህት ካሪሆም ለዐለ ዲብ ባካት ደቀምሐሬ ለዐለ ተራረ ክፍለ-ጦር 18 ዲብ ባካት አፈልበ ወሰከዩ።

እሊ ክፈለ-ጦር እሊ ምን ሳዐት 14:30 እንዴ አምበተ ዲብ ደዋዬሕ አፈልበ ዲብ ድቁብ ናይ መዳፈዐት ህጁም ምዳድ ትጸመደ። አምሱይ ምን ሳዐት 18:00 አስክ ሳዐት 20:00 ውሕዳት ዴሽ ሸዕቢ ለሀረሰያሁ ህጁምመ ምንገብእ እንዴ አውተደ እት ልትሓረብ ከሽ አበለዩ። ምን ሐዲስ ሳዐት 22:40 ዲብ ባካት እራር ለገብአ ህጁምመ እብ ክለ ሒለቱ ከርዐዩ። ዲብ እለ አወላይት አምዕል፡ ክፈል-ዴሽ 16፡ ሐምስ ቦጦሎኒ ሂጅመት፡ ሰለስ ቦጦሎኒ ሴድየት እንዴ ትየመመየ ህጁም ሀረሰ። ሐቆ ስያታት ለነስኦ ሐርብ ህዩ፡ እብ ጋድሞታት ጉረዕ እንዴ አተው ሳዐት 22:40 አምሱይ ጉረዕ ጸብጠው። ምን ጉረዕ እንክር ቅብለት ምፍጋር ጸሓይ ዲብለ ህሌት ዕንክለት እራር ላኪን ሐርብ ልሰዕ ልተላሌ ዐለ።

መዓል 20 ማዮ ፈጅራተ ዲብለ ገብአ ሐርብ፡ እብ አሳስለ አሰልፍ ፋግር ለዐለ ስታት ህጁም፡ ውሕዳት ክፈል-ዴሽ 70 አካናተን ጸብጣት ሰበት ጸንሐዩ፡ ቀዳማይ ድፈዕ አባይ እንዴ አፍረሰየ ምውዳቅ ጸሓይ ምን ትኩል እግለ ህለ፡ አባይ ራድኢት እግል ለአምጽእ እቱ ለቀድር ምህም አካናት ባካት ኮርባርየ እንዴ ጸብጠየ ትመየዩ። ክፈል-ዴሽ 16 ምነ ምዩይ እቱ ለዐለ ጉረዕ እንዴ ትበገሰ፡ እንክር ድገለብ እንዴ ተሐረከ፡ ሳዐት 11:00 እንዳ-አሚሪክ ጸብጠ። ሂረፋ

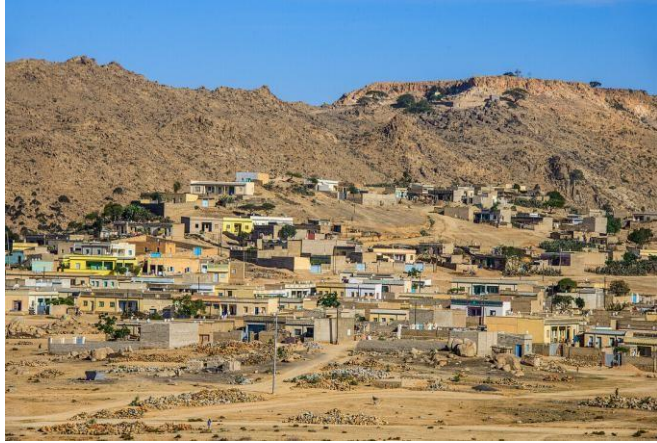
እንዴ አተላለ ሰር አምዕል አስክ ዐዲ-ጎልጎል ትጸገዐ። እብ አሳሰለ ፈግረ ስታት ሳዐት 17:00 ጸጋሮ እግል ልብተክ፡ ምን ዐዲ-ጎልጎል አስክ አምሁር ለነስእ ጋድም እግል ልብተክ ቅብለት ምን ትኩል ዲብለ ህለ ትብብ ክምሰል በጽሐ፡ አባይ እግለ ክስትት አካን እንዴ አንተህዞ፡ እብ ደባባት ወመዳፌዕ እንዴ ተለ እግለ ከርስ ለአቴት ሐቴ ቦጦሎኒ ክፈል-ዴሽ 16 እግል ልዝበጥ አምበተ። ፍገሪት እኪት ህዬ ሰበበ። ውሕዳት ክፈል-ዴሽ 16 እብ ጀህት ድማን ለዐለየ ብዕዳት ውሕዳት ልሰዕ ምስዳር እንዴ ኢነሰአ፡ እበይነን አስክ ዐዲ-ጎልጎል ኢተት ፍገሪቱ ኢፋሉታይ ዐለ። አባይ እብ ብዕድ ድዋራት ጨቅጥ ሰበት ኢዐለ እቱ እግለ አቴት ቅወት እንዴ ከርደነ ከሳር ዐባይ እግል ለአጅሬ ቀድረ። እንዴ ጸንሐ ህዬ እብ ድማን ወድገለብ ለዐለየ ውሕዳት ዴሽ ሸዕቢ ምስዳር ክምሰል ነስአያቱ ህዬ ክፈል-ዴሽ 16 ዲብ ሀደፉ እግል ልብጸሕ ለቀድረ። አባይ፡ ዲብ እለ አምዕል እለ ለጸብሐት ላሊ፡ ለእብ ውሕዳት ዴሽ ሸዕቢ ለትጸበጠ ምህም አካናት እግል ልብለስ ተራረ ክፈል-ጦር 18 ወ19 ክምሰልሁመ መከናይዝድ ብርጌዳት ወብዕድ ውሕዳት እንዴ አትበገሰ፡ እብለፈትፈናተ አካናት እብ ፍንቱይ ህዬ እብ ጀህት አፈልበ ወእራር ድቁብ ህጁም ምዳድ እት ለአተላሌ ትመየ። ምናተ ለአምጸዩ ተቅዱር ኢዐለ። እሊ ሐርብ እሊ ዲብ ልተላሌ፡ ዴሽ ሸዕቢ፡ ዲብለ አምዕል ለህ እብ መዳፌዕ 130 ሚሊሜተር እግል መከረዱ ጥያራት አስመረ ደገድግወድዩ ወዐለ። መዓል 21 ማዮ ዲብ እለ አምዕል እለ፡ ህጁም ሳዐት 5:00 እስቡሕ አምበተ። ክፈልዴሽ 52 ሐቆ ናይ ሕዱድ ስቦታት መሪር ሐርብ እግል ደቀምሐሬ ሳዐት 11:30 እንዴ ጸብጠት ሄራረ አስክ ደቂናዞ አተላሌት። ለእብ ቀይሕ-ኮር ወኩርበዝብኢ ለዐለ ውሕዳት ላኪን፡ እግለ ተህየበዩ ዳይ መብዝሐ ስርጉሉ ምንመ ዐለ፡ እብ ፍንቱይ እስትራጀያይት አካን መትቀቃል ንቅጠት 1904 ላኪን እንዴ ኢጸብጠ ትመየ። ክፈል-ዴሽ 85 እብ ጀህቱ፡ ሳዐት 5:30 ህጁሙ እንዴ አተላለ እብ ድገለባይ እንክር ለጠለቀ እቱ ህጁም ምዳድ አባይ አፍሸለ። ገሌ ውሕዳት ናይለ ክፈልዴሽ ምስል ውሕዳት ክፈል-ዴሽ 52 አንዴ ገብአዩ፡ ገሌ ክፋል ደቀምሐሬ ክምሰል ጸብጠዩ፡ አባይ እብ ጀህት አምሁር ምነ ዐለ ደባባቱ እንክር ድማን እንዴ ሐረከ፡ ለቀዳሚት አምዕል እት ረአስ ቦጦሎኒ ክፈልዴሽ 16 ለአጅረዩ ህጁም እብለ ሸብህ አግቡይ እግል ውሕዳት ክፈል-ዴሽ 85 እግል ልጨፍልቅ ህንዲዶ ቤለ። እትጀህ ሐረከቱ ምን ቃብል ክምሰል ትረኤት ህዬ ምነ ምስል ክፈል-ዴሽ 52 ለዐለየ ደባባት ድድ-ድባብ እብ ሸፋግ አስክለ ብርጌድ እንዴ ገብአዩ ከሚን እንዴ አዳለየ ክምሰል ልታከየ ገብአ። እብሊ ህዬ፡ ለህንዲዶ እት ልብል ለመጽአ ውሕደት ደባብ አባይ፡ ዲብ ሐቴ ደቂቀት 4 ደባባት ነደየ ምነ። እብሊ ለበህረረ አባይ እግለ ተርፈየ ደባባቱ ገጽ ግረ እንዴ በልሰ አስክ አምሁር እግል ልትዐዴ

ትቀሰበ። ሐቆ እሊ ውሕዳት ክፈልዴሽ 85 ምስል ክፈል ዴሽ 52 እንዴ
ጸብጠዮ፡ ደቀምሐሬ እንዴ ሐልፊዮ አስክ ትበብ አውልዕ-ጸሩ ወደቂ-ናዞ እንዴ
ፈግረዮ ትመዮዮ። ዲብ ጽብሕ ምድር ናይለ አምዕል ለህ ውሕዳት ክፈል-ዴሽ
16 ለለህጅም እቡ አካናት ሰበት ኢጠዐመየን ምስለ እብ ድማን ለዐለ ዴሽ
ሸዕቢ እግል ለአሳድረ ኢቀድረዮ። አባይ ካርዐን ወዐለ። እብ ጀህት ድማን
ለለሃጅመ ውሕዳት ደቀምሐሬ ክምሰል አተዮ ላኪን፡ ውሕዳት ክፈል-ዴሽ 16
ቀደመን ለዐለ ዴሽ አባይ እንዴ ገሸዮ እምበል መታክል እግል ጸጋሮ ወአምሁር
እግል ልጽበጠ ቀድረዮ። ሐቆ እሊ እብ ሸፋግ ገጽ ቀደም እንዴ ትወረወረዮ
ምን ባካት አውልዕ-ጸሩ እንክር አድግኑ ለህለ ብራር እንዴ ጸብጠዮ ትመዮዮ።
ዲብ እለ አምዕል እለ ክፈል-ዴሽ 70 ምን ትመዮ እቱ ባካት ኮርባርዮ እንዴ
ተበገሰ፡ እግል ኮርባርዮ እንዴ ሐልፊ እግል ከጥ ደቀምሐሬ ተረእምኒ እንዴ
በትከ እግል ጸጋሮ እንክር ድማን እንዴ አትለ እግል ዐራቶ ወደንገል
ለለአትጸብጥ መዋቅል እንዴ ጸብጠ እብ ጀህት ድማን ምስል ክፈል-ዴሽ 16
ትጸበጠ። እብ ጀህት ድገለባይት ጀብህት እሊ ህጁም እሊ ለአተላሌ ዲብ ህለ፡
ለዲብ ደቀምሐሬ ወትኩል ሻፍፍ ለዐለ እግል ጀብህት እንዴ ሐንቀ ሽት እቡለ
ለጸንሐ ባይ 16ይ ሰንጥቅ መከናይዝድ ብርጌድ ወ29ይ 5ይ ወ3ይ መከናይዝድ
ብርጌዳት ገበይ እግል ኢትደበእ ምኖም እንዴ ትባደረው እብ ኮርባርዮ እንዴ
አበለው አስክ ተረእምኒ ገጸም ገልበው። ሐቆ እሊ፡ 21 ማዮ 1991፡ ዲብ ጀብህት
ደቀምሐሬ ሐርብ እብ ክእነ ልተላሌ እት ህለ፡ ሜርሓይ ደርግ ኮሎኔል መንግስቱ
ሀይሌማርያም፡ ምን ደውለት ክምሰል ሀርብ፡ በደላሁ ህዬ ናይብ ርኢስ ለዐለ
ሌተናል ጀነራል ተስፋዬ ገብረኪዳን እግል ዶሉ ሰልጠት ክምሰል ጸብጠ እብ
ዔማት አክባር አቶብዩ ተአወጀ። መዓል 22 ማዮ ዲብ እለ አምዕል ክፈል-
ጄሽ 85 ሳዕት 6፡15 እስቡሕ ህጁም እንዴ አምበተ፡ እብ ድማን ዲብ ሕግስ
ወቀርቲ ለህለ ትበብ እንዴ ጸብጠ፡ ድማን ወድገለብ ጽርግዮ ክምሰልሁመ እግል
ዐዲ ዛምር ወዝባን አንገብ ሐቆለ ጸብጠት፡ ዲብ ባካት ሓርመት ገወ ባካት
ወርዕዝ በጽሐት። ወርዕዝ ሰኒ ወቅል አካን ወሰዋትር ትሩድ ለዐለ እቱ ድፈዕቱ።
ውሕዳት 85 ዲብ እለ አምዕል እለ ውርዕዝ እግል ራቀቦት ክልኤ ዶል ለወደያሁ
ህጁም እግል ልትሰርገል ሰበት ኢቀድረ ዲብለ ባካት እግል ልትመዮ ትቀሰበዮ።
ክፈል-ጄሽ 52፡ ህጁመ ሳዕት 7፡ 30 እስቡሕ እብ ደቂናዞ አምበተ። ባካት ሳዕት
11፡00 ህዬ እግል ወቀርቲ ጸብጠ።

ሐቆ እሊ ሄራሩ እንዴ አተላለ ዐደርዐደ እንዴ ኢለአቴ ዲብ ጠረፍ ናይለ ዐድ እተ ህለ ዐነክል ዲብ ልትሓረብ ትመዩ። እሊ ዲብ ገብእ እብ ጀህት ሰሰሕ ለዐለ ውሕዳት አስክ ቅብለት ምፍጋር ጸሓይ መዋቅል ወቀርቲ ፈግር እት ህለ እብ ጋድሞታት ህዬ ጋዴን እንዴ ጸብጠ ትመዩ። ክፈል-ጄሽ 16 ምን አብረት አውልዕጽሩ ወአድግነ ጽብሕ ምድር እንዴ ትበገሰ፡ እብ ዐዲዛምር እንዴ አበለ ምን ደምበ አስክ ምውዳቅ ጸሓይ ወርዕዝ ለህለ አካናት ሐቆለ ጸብጠ፡ ዲብ ደምበ እግለ ህለዩ ክልኤ ፎርቶ ወእግል አዘይሖ ወድዋራተ እብ ቀሊል እንዴ ጸብጠ ትመዩ። ክፈል-ጄሽ 70 ምን ኮርባዩ ወድዋራቱ እንዴ ትበገሰ፡ ገሌ ክፋሉ እግል ጽርግዩ ሽከቲ እንዴ በትከ፡ እት መንጉደ ገጹ ልጸገዕ እት ህለ፡ ገሌ ክፋሉ ህዬ እግል ድባርወ ለራለራቅብ ዐነክል ዐዲ-ረእሲ ሐቆለ ጸብጠ፡ አምሱይ ሳዕት 20:00 እግል ድባርወ ሐረረ። ገሌ ክፋል ውሕዳት ህዬ አስክ ተረእምኒ ገጸን ትቀደመዩ። ምናተ ተረእምኒ እንዴ ኢበጸሐ ዲብለ ህለ ጋድም፡ አባይ 20 ደባበት ወብዙሕ ጄሽ እዱሉይ ሰበት ዐለ፡ እንዴ ትከረዐ ተረእምኒ እንዴ ኢበጸሐ ትመዩዩ። መዓል 23 ማዮ ዲብ እለ አምዕል እለ ክፈል-ጄሽ 52 ህጁሙ ሳዕት 5:30 እስቡሕ እንዴ አምበተ፡ ሳዕት 11:00 ዲብ ዐደርዐደ ወገው ለትመዩ ጄሽ አባይ እንዴ ጸርገ ድማን ወድገለብ ገበይ እንዴ ጸብጠ ገጽ ቀደም እት ልሂርር እግል ዝግብ ጽበጠ ከአፌት ዐዲሐወሽ ሸአገ። እብ ጋዴን ለፈግረ ውሕዳት ህዬ እግል ሐርመት ቀጸለ እንዴ ጸብጠ ዲቡ ሐቆለ ተሐዩበዩ ዝግብ ዔረ ወዲብ ዝግብ ትመዩ። ዲብ ሕግስ ወርዕዝ ለተመዩ ክፈልጄሽ 85፡ እበ ዐለት እሉ ሕድት መቅደረት አዳም ወሞርታራት ወርዕዝ እግል ልጽበጥ ህጁም ምንመ ሀረሰ፡ እብ ጀህት ድገለብ እንዴ ኢልትረኤ ለጸንሐ ዎሮ ሸለቀ አባይ እብ ስምጥ እግል ልህጅሙ ሰበት ጀረበ፡ በርናምጁ 5ይ ወናይ ደንጎበ ክፋል እንዴ ኢሰርግል ገጽ ግረ አቅበለ። እንዴ ጸንሐ ሳኪን አዳሙ ወስልሑ እንዴ ነዘመ ግረ ለኢበልስ ህጁም እንዴ ጠለቀ እግል ወርዕዝ ጸብጠዩ፡ ምቀደሙ ዋጅሁ ለዐለ ድቁብ ሸፍ

እት ልትባጠር ህዩ እግል ጄሽ አባይ እት ኬብብ ገጽ ቀደም እት ለአተላሌ እግል እምበይቶ፡ ዐዲ-ቀሺ ወዐዲሕድሮም ጸብጠ። እብ ጀህት ምውዳቅ ጸሓይ ወርዕዝ ለዐለ ክፈልጂሽ 16፡ ወርዕዝ እንዴ ኢትጸበጥ እግል ልግበእ ለቀድር ሰበት ኢዐለ፡ ዲብ እለ አምዕል እለ፡ ውሕዳት ክፈልጂሽ 16 ቴለል ወርዕዝ ዲብ ታበዐ ተርቲበን እት ለአትሓይሰ አስበሐየ። ሐቆ መትጸባጥ ወርዕዝ ህዩ ህጁም እንዴ ሀረሰየ እግል ዐዲ-ቀሺ (ምስል ክፈልጂሽ 85 እንዴ ጸብጠየ) እግል ዐዲ-ሀከፊ ምን ግራሁ ህዩ ዐደምዘማት (ምን ግረ ምስለ መጸአው አንፋር ስለለ 72 እት ልትዓወን) እግል ልጽበጠ ቀድረ። ዲብ እለ አምዕል እለ፡ ዲብ ባካት ተረ-እምኒ እንዴ ገብአ ዳፌዕ ለተመየ ጄሽ አባይ ደባባቱ እንዴ ጸብጠ አስክ ድባርወ አተጀህ። ለዲቡ ዐለየ ውሕዳት ክፈልጂሽ 70 እንዴ ካደደ አስክ አስመረ እግል ልሕለፍ ህዩ ለትትቀደሩ ጀረበ። እብለ ጀርቤ እለ ሐድ ጄሽ ወሰለስ ደባበት አስክ አስመረ ሐልፈው። ለተርፈ ጄሽ ወደባባት ላኪን እግል ልሕለፍ ሰበት ኢቀድረ እብ ተማሙ ትጸበጠ። ግረ እሊ ገሌ ክፋል ውሕዳት ክፈልጂሽ 70 አስክ መንደፈረ እንዴ ሄረረየ ሳዐት 13:00 አደሐ መንደፈረ አተየ። ሄራረን ዲብ ለአተላልየ ህዩ ዐዲ-ኳለ በጽሐየ። ዲብ ዐዲ-ኳለ ወድዋራተ ለዐለ ጄሽ አባይ፡ 22 ማዮ አስክ ትግራይ እግል ልትዐዴ ዲብ ክሳድ-ዕቀ እብ ሐቴ ብርጌድ ጄሽ መሐሊ ወውሕዳት ሀንደሰት እንዴ ትከረዐ ክሉ ክምሰል ሰልም ወስልሐ ክምሰል ከሬ ገብአ። ሐቆሁ አስክ ትግራይ ተዐደ። ለዲብ ድባርወ እብ ሽከቲ እንዴ ወደ አስክ መንጉደ ለሄረረ ውሕዳት፡ መካሪት ምድር ሰበት ኢሰደዩ ዲብ እለ አምዕል እለ መንጉደ እግል ልጽበጥ ኢቀድረ። ምናተ ገሌ ውሕዳት ናይለ ክፈልጂሽ ላሊ ጀህት ምውዳቅ ጸሓይ እንዴ ትመደደየ ሮሪብ ፋግራት ተመየየ። መዓል 24 ማዮ ዲብ እለ አምዕል እለ ክለን ውሕዳት እበ ዐለየ እቱ እትጀሃት እንዴ ትመቅረሐየ ህጁማተን ዲብ ለአተላልየ ገጽ ቀደም ሄረረየ። ክፈልጂሽ 52 እበ ትብገሰት እቡ እትጀህ አባይ እምበል ለገአት መቃወመት እግል ልህረብ ሰበት አምበተ ገሌ ውሕዳት ድማን ወድገለብ ጽርግዩ አስመረ ዐዲ-ሐወሽ እንዴ ጸብጠየ እት ኩርበ እምበይቶ ፈግረ እት ህለየ፡ ባካት ሳዐት 11:00 ህዩ ብሎኮ ጎዳይፍ በጽሐየ። ገሌ ክፋል ውሕዳት ክፈልጂሽ 52 እብ ጀህት ዐዲ-ሐወሽ ወጸሎት አስመረ ሐቆለ አተየ፡ ምን ጀብህት ግንደዕ ወዐዲ-ሮሶ እንዴ ልትጌለል እግል ልምጸእ ለቀድር ጄሽ አባይ እግል ከሬዕ እብ ሸፋግ እብ ማይ-ጨሆት እንዴ ወደየ አስክ ቤት ገርጊስ አተጀህየ። ለምን ጀብህት ግንደዕ ወዐዲ-ሮሶ ለሸክተ ብዝሔ ለቡ ጄሽ አባይ ዲብ ቤት-ገርግሽ ሽውየ እግል ልትቃወም አምበተ። ምናተ እለን ውሕዳት ጄሽ ሸዕቢ እብ ቀሊል ራቀቢያሁ።

አባይ እግል አስመረ ተረግ እንዴ አበለ እግል ልህረብ ሰበት አስተብደ ክፈልጄሽ 52 ህጁማተ እትለ አትመመት። ክፈል-ጄሽ 85 ዲብ እለ አምዕል እለ ለገብአት ትግበእ መቃወመት አባይ እንዴ ኢልትሃደፈ ክርበ እምበይቶ እንክር ድማን፡ መርሐኖ ህዬ እንክር ድገለብ እንዴ አትለ አስክ መከረዬ ጥያራት አስመረ አተ። ክፈል-ጄሽ 16 እስቡሕ ሳዐት 6፡ 00 ምን ዐዲ-ቀሺ፡ ላምዘ ወዐዲህከፈ እግል ህጁም ትበገሰ። ከገብአት ትግበእ መቃወመት አባይ ሰበት ኢዐለት ህዬ፡ ባካት ስዐት 10፡00 አዳሕየት ዐዲ-ጓዕዳድ አተ። ዲብ እለ አምዕል እለ ገሌ ውሕዳት ክፈል-ጄሽ 70፡ ምን ሰለዕ-ደዕሮ እንክር ምውዳቅ ጸሓይ ለህለ አካናት ጸብጠ። ዲቡ ደባባት እንዴ ጸብጠ ዲብለ ባካት ኑግኑግ ልብል ለዐለ ጄሽ አባይ እግል ልሰልም እብ ምሮ አሲር ጀዋብ ትለአከ እቱ ወለጄሽ ምስል ደባባቱ ክምሰል ልጸበጥ ገብአ። ለተርፊየ ውሕዳት ህዬ እግል ሸንከት ምውዳቅ ጸሓይ ገጹ ለሀርብ ለዐለ ጄሽ አባይ እግል ልክረፈ እብ ደዕሮቃውሎስ ወቁሸት እንዴ አበለየ አስክ ጸዐዘ፡ ዐዲ ገብሩ ወደናጉል እንዴ ተሐረከየ እቡ እግል ልህረብ ጀርብ ለዐለ ጄሽ አባይ ምስል መምተለካቱ ጸብጠያሁ። ለእብ ጀህት ምውዳቅ ጸሓይ እብ መጣር አስመረ ለአተየ ውሕዳት ክፈል-ጄሽ 70 እብ ጀህተን እግል መዐሳክር ትራክ-ሲ ወትራክ-ቢ ወቁሸት እንዴ ጸብጠየ ህጁማተን አተመመየ። ለአስክ ዐዲ-ኳለ ወክሳድ-ዕቀ ገጸን ለጌሰየ ውሕዳት ህዬ፡ ዮም 24 ማዮ፡ ምን መንደፈረ እንዴ ትበገሰየ እብ ገበይ ዐረዘ፡ ባርንቱ አተየ። ምስለ ዲቡ ለጸንሐየ ምን ጀብህት ከረን ለመጽአየ ውሕዳት እብ ሕበር አስክ ተሰነይ እንዴ አተላለየ ህዬ እንዴ ትፈንጠረ አስክ ሱዳን ገጹ ለሀርብ ለዐለ ሐድ 80 አልፍ ጄሽ ደርግ እንዴ ጸብጠየ ወራተን አትመመየ። ለእብ ጀብህት ደቀምሐሬ ለአምበተ ናይ ካቲመ ህጁም እበ ዲብለ ጀብህት ርቱባት ለዐለየ 4 ክፈል-ጄሽ በህለት 16፡ 52፡ 70፡ 85 ምስል መከናይዝድ ብርጌዳት 73 ወ34 ወብዕድ ሴድየት ውሕዳት ለገብአ፡ ዛይደት መሻረከት ቢል ለዐለ እቱቱ። 23 ማዮ አባይ እግል አስመረ ወከረን ተረግ እንዴ አበለ እግል ልህረብ አስክ ተሰነይ ክምሰል አተጀህ፡ ዲብ ጀብህት ከረን ለዐለየ ውሕዳት ጄሽ ሸዕቢ ዲብ

ባካት ሐሊብ-መንተል እንዴ ተሐረከዩ እብ ከቢን ብዙሕ ጄሽ ወአስለሐት አባይ ለአተርፈ እት ህለዩ፡ ሰረን አስክ ባካት ባርንቱ ወተሰነይ እንዴ ሐልፈዩ፡ የም አለቡ ጄሽ ወስለሕ ጸብጠዩ።

እምበል እሊ ዲብ ባርንቱ ለዐለው አንፋር ሀንደሰት ወብዕዳም ምናድሊን አጅህዘት እግለ ለሀርብ ለዐለ ጄሽ አባይ እግል ልጽበጦ ወመምተለካቱ እግል ለአተርፎ ዝያደት ትጸገመው። ፈጅሪትለ አስመረ ለተሐረረት እቱ፡ ዲብ ዮም 27 ማዮ 1991 ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ሐንቴ ጄሽ አባይ እግለ ዐለት ሚነት ዐሰብ እግል ልጽበጥ ህጁም ሀረሰ። እሊ መጦርለ አዲስ አበባ እግል ሐረሮት ገብእ ለዐለ ናይ ደንጎበ ህጁም እግል ለአሳድር ለትከጠጦ ዐለ። ጄሽ አባይ እብ ክለ ሒለቱ እግል ልትሓረብ ሰበት ኢቀድረ ላኪን፡ ጄሽ ሸዕቢ ዲብ ቀበት ሐቴ አምዕል ዐሰብ ሐረረ። ዲብለ መዲነት ለዐለ ለበዝሕ ጄሽ አባይ ልጽበጥ እት ህለ፡ ለተርፈ ህዬ አስክ ጅቡቲ ወየመን ሀርበ። መጥ-መጦር እሊ ጄሽ ወያኔ እብ ደባባት ወስለሕ ክቡድ ጀብህት ሸዕብዮት እንዴ ተለ ዲብ ዮም 28 ማዮ 1991 ለትጽብሕ ላሊ አዲስ-አበባ እግል ሐረሮት ህጁም ጠለቀ። እምበለ እት ሐረት ዴዋን ሕኩመት አዲስ አበባ እግል ደባባት ጀብህት ሸዕብዮት ለተሃደፈየን ሸበህ መቃወመት ህዬ፡ ጄሽ አያኔ መከናይዝድ ወኮማንዶ ጀብህት ሸዕብዮት፡ ዲብ ጽብሕ ምድር ናይ ዮም 28 ማዮ 1991 ዓሲመት አቶብዩ አዲስአበባ እብ መቃወመት ብዝሕት እብ ተማመ ተሐረረት። ዲብ ኤረትርዮ ለዐለ ካልኣይ አብዮታይ ጄሽ እስትዕማር አቶብዩ፡ ዲብ እሊ ናይ ደንጎበ ወክድ፡ ብዝሒሁ ዝያድ 130.000 በጽሕ ዐለ። ዲብ መዓርክ ጀብህት ደቀምሐሬ እንዴ ትፈለለ እግል ልትፈንጠር ክምሰል አምበተ ህዬ፡ ምን ጄሽ ለሐድ 80 አልፍ እት ገበይ ከረን ወበርክ ሐድ 21 አልፍ ዲብ ክሳድ ዕቀ፤ ሐድ 13 አልፍ ዲብ አስመረ ወድዋራተ እብ ጀሚዕ ዝያድ 114 አልፍ ጄሽ አባይ ትጸበጠ። ለተርፈው ሐድ 16 አልፍ ህዬ ዲብለ ሐርብ ትቀተለው። ለአሲሪን ህዬ እተ ዶሉ ዐፎ እንዴ ገአት እሎም አስክ ዐዶም ትሳረሐው። እብ ጀህት ስለሕ እምበለ እተ ሐርብ ለትደመረ ወስለስ አስክ ሱዳን ለአተየ ደባባት ወሑዳት መካይን፡ ክሉ ስለሕ

ወመምተለካት ካልኣይ ኣብዮታይ ጄሽ በህለት፡ 200 ደባበት፡ 50 ናይ 130
ሚሊሜተር መዳፊዕ፡ 171 ናይ 122 ሚሊሜተር መዳፊዕ፡ 44 ቢኤም21፡ 18
ቢኤም24፡ 127 ዙ-23፡ 1038 ሞርታራት ወብዕድ የም ኣለቡ ምግባይ ወከፊፍ
ኣስለሐት ዲብ እዴ ጄሽ ሸዕቢ ተሕሪር ኤረትርየ በርደ። ለእግል መደት 30
ሰነት ለገብኣ ሐርብ ተሕሪር ሸዕብ ኤረትርየ ህዬ እብሊ ለለትዕጅብ ዐስከርያይ
ዐውቴ ካቲመ ገኣት እሉ። ኤርትራ ሓዳስ ኣፕሪል/ ማዮ 2026